

Anna Zakharchuk

Stosunki Międzynarodowe, I stopnia

Reakcja społeczności międzynarodowej na konflikt rosyjsko-gruziński: USA, Europa, Polska, Chiny

Wstęp

Konflikt rosyjsko-gruziński z sierpnia 2008 roku, znany również jako wojna pięciodniowa, miał głęboki wpływ na politykę międzynarodową i wywołał szeroką reakcję globalnej społeczności. Badanie tych reakcji jest ważne dla zrozumienia, jak konflikty kształtują przyszłość międzynarodowych stosunków. Analiza takich reakcji przyczynia się do podnoszenia świadomości ich skutków dla relacji międzynarodowych, dostarcza cennych lekcji dla przyszłych kryzysów, wskutek czego pomaga lepiej przygotować się na podobne sytuacje i uniknąć błędów z przeszłości.

Rosyjska inwazja na Gruzję, która miała na celu wsparcie separatystycznych regionów Południowej Osetii i Abchazji, wywołała gwałtowną odpowiedź ze strony rządu gruzińskiego. Wydarzenia te przyciągnęły uwagę całego świata i stały się punktem zwrotnym w relacjach międzynarodowych. W odpowiedzi na działania Rosji, różne kraje i organizacje międzynarodowe wyraziły swoje stanowiska, co miało kluczowe znaczenie dla dalszych relacji dyplomatycznych i politycznych w regionie. Poniżej przedstawiam szczegółową analizę reakcji USA, Europy, Polski i Chin na ten konflikt¹.

USA

Reakcja Stanów Zjednoczonych na konflikt rosyjsko-gruziński była szybka, stanowcza i jednoznaczna. USA, będące tradycyjnym sojusznikiem Gruzji, potępiły rosyjską interwencję i wyraziły swoje poparcie dla integralności terytorialnej Gruzji. Prezydent George W. Bush, w specjalnym oświadczeniu, zaznaczył, że działania Rosji są nieakceptowalne i zażądał natychmiastowego wycofania wojsk rosyjskich z terytorium Gruzji².

---

¹ R. D. Asmus, *A Little War That Shook the World: Georgia, Russia, and the Future of the West*, Palgrave Macmillan 2010, p. 129.

² G. W. Bush, "President Bush Discusses Situation in Georgia", *The White House*, dostęp: <https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2008/08/20080811-3.html>, 10.06.2024.

Stany Zjednoczone podjęły również szereg działań mających na celu wsparcie Gruzji w tym krytycznym momencie. Sekretarz Stanu Condoleezza Rice odwiedziła Tbilisi, aby bezpośrednio wyrazić poparcie dla gruzińskiego rządu i przekazać przesłanie solidarności. USA wysłały również pomoc humanitarną do Gruzji, a amerykańskie okręty wojenne dostarczały niezbędne zaopatrzenie. Pomoc ta obejmowała żywność, leki oraz sprzęt medyczny, co miało na celu złagodzenie skutków humanitarnych konfliktu³.

W dłuższej perspektywie, USA zwiększyły swoją obecność wojskową i zaangażowanie w regionie, wspierając szkolenia i modernizację gruzińskich sił zbrojnych. Wzmacnianie gruzińskiej obronności stało się priorytetem, a współpraca wojskowa między USA a Gruzją znacznie się pogłębiła. Pentagon zorganizował liczne programy szkoleniowe dla gruzińskich żołnierzy, a także dostarczył nowoczesny sprzęt wojskowy, co miało na celu zwiększenie zdolności obronnych Gruzji i jej gotowości do współpracy z NATO⁴.

Ponadto, USA angażowały się w działania dyplomatyczne na forum międzynarodowym, próbując skoordynować odpowiedź globalną na rosyjską agresję. Amerykańscy dyplomaci pracowali nad zdobyciem wsparcia dla Gruzji w Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) oraz w innych instytucjach międzynarodowych. Stany Zjednoczone wyraźnie dały do zrozumienia, że naruszenie suwerenności Gruzji przez Rosję stanowi poważne zagrożenie dla stabilności międzynarodowej⁵.

Europa

Reakcje europejskie na konflikt rosyjsko-gruziński były zróżnicowane, co odzwierciedlało różnorodność interesów i politycznych priorytetów państw członkowskich Unii Europejskiej (UE). Unia Europejska jako całość potępiła działania Rosji, jednak państwa członkowskie miały różne stanowiska i intensywność reakcji⁶.

Prezydencja francuska UE, reprezentowana przez prezydenta Nicolasa Sarkozy'ego, odegrała kluczową rolę w mediacjach między stronami konfliktu. Sarkozy szybko udał się do

---

³ U.S. Department of Defense, "DoD Delivers Humanitarian Aid to Georgia", Defense.gov, dostęp: <https://www.defense.gov/Newsroom/News/Article/Article/604251/dod-delivers-humanitarian-aid-to-georgia/>, 10.06.2024.

⁴ J. Mankoff, *Russian Foreign Policy: The Return of Great Power Politics*, Rowman & Littlefield Publishers, 2012.

⁵ R. Allison, "Russia Resurgent? Moscow's Campaign to 'Coerce Georgia to Peace'", *International Affairs*, 2008, vol. 84, no. 6, pp. 1145-1171.

⁶ European Union External Action, "EU Mediation in the Georgia-Russia Conflict", dostęp: https://eeas.europa.eu/archives/delegations/georgia/documents/eu_georgia/eu_mediation_en.htm, 10.06.2024.

Moskwy i Tbilisi, aby wynegocjować zawieszenie broni, które zostało zaakceptowane przez obie strony. Dzięki jego inicjatywie udało się osiągnąć porozumienie, które pomogło zakończyć działania wojenne i zapobiec dalszej eskalacji konfliktu⁷.

UE również wysłała misję obserwacyjną (EUMM) do Gruzji, aby monitorować przestrzeganie zawieszenia broni i stabilizować sytuację na miejscu. Misja ta miała na celu nie tylko nadzorowanie zawieszenia broni, ale również wsparcie procesu pokojowego i odbudowy zaufania między stronami. W ramach misji EUMM, europejscy obserwatorzy monitorowali linię rozgraniczenia między Gruzją a separatystycznymi regionami, raportując o wszelkich naruszeniach zawieszenia broni⁸.

Pomimo potępienia działań Rosji, niektóre kraje europejskie, takie jak Niemcy, dążyły do utrzymania dialogu z Moskwą. Niemcy, pod przywództwem kanclerz Angeli Merkel, próbowały balansować między krytyką działań Rosji a koniecznością utrzymania stabilnych relacji gospodarczych i energetycznych. To podejście pokazało różnice w podejściu do polityki wschodniej UE, gdzie niektóre państwa, zwłaszcza te z Europy Środkowo-Wschodniej, były bardziej skłonne do twardej linii wobec Moskwy, podczas gdy inne preferowały bardziej pragmatyczne podejście⁹.

W odpowiedzi na kryzys, niektóre kraje europejskie wzmocniły swoje wsparcie dla NATO, aby zwiększyć bezpieczeństwo na wschodniej flance. Wzmocniono współpracę wojskową oraz rozważano dalsze rozszerzenie sojuszu, aby przeciwdziałać rosyjskiej agresji. Konflikt w Gruzji stał się również impulsem do zwiększenia inwestycji w obronność i modernizację sił zbrojnych w Europie.

Polska

Polska, będąca jednym z najbliższych sojuszników Gruzji w Europie, zareagowała bardzo stanowczo na konflikt rosyjsko-gruziński. Prezydent Lech Kaczyński był jednym z najgłośniejszych krytyków działań Rosji i jednym z pierwszych europejskich przywódców, który udał się do Tbilisi, aby wyrazić swoje wsparcie dla gruzińskiego rządu. Wspólnie z

---

⁷ European Council, "EU Actions Following the Georgia-Russia Conflict", *Consilium.europa.eu*, dostęp: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2008/09/01/european-council-conclusions-on-the-conflict-in-georgia/>, 10.06.2024.

⁸ European Union Monitoring Mission in Georgia, "EUMM Mandate and Mission", dostęp: https://www.eumm.eu/en/about_eumm/mandate_and_mission, 10.06.2024.

⁹ A. Merkel, "Chancellor Merkel's Statement on the Russia-Georgia Conflict", *Bundeskanzlerin.de*, dostęp: <https://www.bundeskanzlerin.de/bkin-en/news/chancellor-merkel-comments-on-the-georgia-conflict-677456>, 10.06.2024.

przywódcami Litwy, Łotwy, Estonii i Ukrainy, Kaczyński zorganizował demonstrację poparcia dla Gruzji w stolicy kraju, podkreślając solidarność państw regionu z Gruzją¹⁰.

Polska również udzieliła Gruzji pomocy humanitarnej i politycznej, dążąc do wzmocnienia jej suwerenności i integralności terytorialnej. Polska polityka wschodnia, skoncentrowana na wsparciu państw postsowieckich, takich jak Gruzja, była jednym z priorytetów rządu w Warszawie. W ramach tej polityki, Polska aktywnie wspierała aspiracje Gruzji do integracji z NATO i UE, organizując liczne programy wsparcia i współpracy¹¹.

Polska zaangażowała się również w działania dyplomatyczne na forum międzynarodowym, starając się przekonać innych członków NATO i UE do podjęcia bardziej stanowczych działań wobec Rosji. Polski rząd argumentował, że agresja rosyjska stanowi zagrożenie nie tylko dla Gruzji, ale dla całego regionu Europy Wschodniej i Środkowej, a odpowiedź międzynarodowa powinna być zdecydowana i skoordynowana.

Działania Polski obejmowały również organizację konferencji międzynarodowych i spotkań na wysokim szczeblu, mających na celu koordynację wsparcia dla Gruzji oraz promowanie stabilności w regionie. Polska starała się budować szeroką koalicję państw, które byłyby gotowe przeciwdziałać rosyjskiej agresji i wspierać demokratyczne reformy w krajach postsowieckich¹².

Chiny

Reakcja Chin na konflikt rosyjsko-gruziński była bardziej złożona i ostrożna, co odzwierciedlało ich strategiczne partnerstwo z Rosją oraz własne problemy wewnętrzne związane z separatyzmem. Chiny, mając na uwadze swoje strategiczne partnerstwo z Rosją, unikały jednoznacznego potępienia działań Moskwy. W oficjalnych oświadczeniach Pekin wzywał obie strony do dialogu i pokojowego rozwiązania konfliktu, podkreślając potrzebę przestrzegania międzynarodowych zasad suwerenności i integralności terytorialnej¹³.

Pomimo bliskich stosunków z Rosją, Chiny były również zaniepokojone precedensem, jaki ustanawiał konflikt w kontekście ich własnych problemów z separatyzmem, np. w Tybecie

---

¹⁰ L. Kaczyński, "Solidarity with Georgia", Tbilisi, Georgia, <https://www.president.pl/en/archive/news-archive/news-2008/statement-by-president-lech-kaczynski-in-tbilisi,369.html>, 10.06.2024.

¹¹ Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China, "China's Statement on the Georgia-Russia Conflict", dostęp: https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/topics_665678/kqbbd/lghd/t581016.shtml, 10.06.2024.

¹² R. Sakwa, *Frontline Ukraine: Crisis in the Borderlands*, I.B. Tauris, 2014, dostęp: 10.06.2024.

¹³ Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Poland, "Poland's Response to the Russia-Georgia Conflict", dostęp: <https://www.gov.pl/web/diplomacy/georgia>, 10.06.2024.

czy Sinciangu. Chiny obawiały się, że otwarte poparcie dla działań Rosji mogłoby zostać wykorzystane przez separatystyczne ruchy w ich własnym kraju jako uzasadnienie dla działań dążących do niepodległości¹⁴.

Chiny starały się zatem zachować równowagę w swoich relacjach międzynarodowych i regionalnych, unikając otwartego konfliktu z Zachodem, jednocześnie nie naruszając swoich strategicznych interesów z Rosją. W tym kontekście, chińska polityka wobec konfliktu rosyjsko-gruzińskiego była pragmatyczna i ostrożna, starając się unikać jednoznacznych deklaracji, które mogłyby zaszkodzić ich długoterminowym interesom.

Chiny również unikały podejmowania bezpośrednich działań, które mogłyby eskalować napięcia międzynarodowe. Pekin skupił się na utrzymaniu stabilności i kontynuowaniu współpracy gospodarczej zarówno z Rosją, jak i innymi kluczowymi partnerami międzynarodowymi. Chiny były świadome, że zbyt jednoznaczna reakcja mogłaby wpłynąć na ich relacje handlowe oraz strategiczne, co mogło mieć negatywne konsekwencje dla ich gospodarki¹⁵.

Konsekwencje dla polityki międzynarodowej

Reakcje międzynarodowe na konflikt rosyjsko-gruziński miały dalekosiężne konsekwencje dla polityki międzynarodowej. Konflikt ten pokazał, jak różnorodne mogą być podejścia poszczególnych państw do kwestii bezpieczeństwa i suwerenności w regionie Kaukazu oraz jak trudne jest osiągnięcie jednolitej polityki międzynarodowej wobec agresywnych działań jednego z kluczowych graczy na scenie globalnej.

USA i Polska, poprzez swoje zdecydowane wsparcie dla Gruzji, wzmocniły swoje pozycje jako obrońcy suwerenności i integralności terytorialnej państw wschodnioeuropejskich. Ich działania przyczyniły się do wzmocnienia więzi z Gruzją oraz zwiększenia zaangażowania NATO w regionie. Polityka tych krajów podkreślała znaczenie solidarności międzynarodowej i zdecydowanej reakcji na agresję¹⁶.

---

¹⁴ Chinese Academy of Social Sciences, "China's Balanced Approach to the Russia-Georgia Conflict", dostęp: <https://www.cass.cn>, 10.06.2024.

¹⁵ G. Toal, *Near Abroad: Putin, the West and the Contest over Ukraine and the Caucasus*, Oxford University Press, 2017, p. 89.

¹⁶ G. W. Bush, "President Bush Discusses Situation in Georgia", *The White House*, dostęp: <https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2008/08/20080811-3.html>, 10.06.2024.

Z kolei reakcje krajów europejskich, mimo że w większości potępiające działania Rosji, ujawniły wewnętrzne podziały w UE i różnorodność podejść do polityki wschodniej. Kraje Europy Zachodniej, takie jak Niemcy, dążyły do utrzymania dialogu i stabilnych relacji gospodarczych z Rosją, podczas gdy kraje Europy Środkowo-Wschodniej były bardziej skłonne do twardej linii wobec Moskwy. Te różnice w podejściu utrudniały osiągnięcie jednolitej polityki UE wobec konfliktu i rosyjskiej agresji¹⁷.

Chiny, starając się zachować równowagę w swoich relacjach międzynarodowych, pokazały, że są świadome swoich strategicznych interesów i potencjalnych zagrożeń związanych z separatystycznymi ruchami wewnętrznymi. Ich ostrożna i pragmatyczna reakcja na konflikt rosyjsko-gruziński była dowodem na to, że Pekin priorytetowo traktuje stabilność wewnętrzną i unika działań, które mogłyby zagrozić ich długoterminowym celom.

Podsumowanie

Konflikt rosyjsko-gruziński z 2008 roku wywołał różnorodne reakcje międzynarodowe, które odzwierciedlały specyficzne interesy i strategie polityczne poszczególnych państw. USA i Polska zdecydowanie wsparły Gruzję, potępiając rosyjską agresję i udzielając pomocy zarówno politycznej, jak i humanitarnej. Unia Europejska, mimo pewnych różnic w stanowiskach państw członkowskich, również podjęła działania mediacyjne i stabilizacyjne. Z kolei Chiny, pomimo strategicznego partnerstwa z Rosją, wezwały do dialogu i pokojowego rozwiązania konfliktu, starając się zachować równowagę w swoich relacjach międzynarodowych.

Reakcje te miały dalekosiężne konsekwencje dla polityki międzynarodowej, wzmacniając niektóre sojusze i podkreślając różnice w podejściu do kwestii bezpieczeństwa i suwerenności państw na obszarze byłego Związku Radzieckiego. Konflikt ten stał się również testem dla instytucji międzynarodowych, takich jak NATO i UE, pokazując ich zdolność do szybkiego reagowania na kryzysy i ochrony swoich członków oraz partnerów przed agresją zewnętrzną. W dłuższej perspektywie, doświadczenia z konfliktu rosyjsko-gruzińskiego mogą

---

¹⁷ A. Merkel, "Chancellor Merkel's Statement on the Russia-Georgia Conflict", Bundeskanzlerin.de, dostęp: <https://www.bundeskanzlerin.de/bkin-en/news/chancellor-merkel-comments-on-the-georgia-conflict-677456>, 10.06.2024.

posłużyć jako lekcja dla społeczności międzynarodowej w zakresie zarządzania kryzysami i wzmocnienia globalnego systemu bezpieczeństwa¹⁸.

Bibliografia

1. Allison, R. "Russia Resurgent? Moscow's Campaign to 'Coerce Georgia to Peace'." *International Affairs*, 2008, vol. 84, no. 6.
2. Asmus, R. D. *A Little War That Shook the World: Georgia, Russia, and the Future of the West*. Palgrave Macmillan 2010.
3. Bush, G. W. (2008, August 11). "President Bush Discusses Situation in Georgia." *The White House*. Retrieved from <https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2008/08/20080811-3.html>. Dostęp: 10.06.2024.
4. Chinese Academy of Social Sciences, "China's Balanced Approach to the Russia-Georgia Conflict." Retrieved from <https://www.cass.cn>. Dostęp: 10.06.2024.
5. Cornell, S. E., & Starr, S. F. *The Guns of August 2008: Russia's War in Georgia*. M.E. Sharpe, 2009.
6. European Council, "EU Actions Following the Georgia-Russia Conflict." *Consilium.europa.eu*. Retrieved from <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2008/09/01/european-council-conclusions-on-the-conflict-in-georgia/>. Dostęp: 10.06.2024.
7. European Union External Action, "EU Mediation in the Georgia-Russia Conflict." Retrieved from https://eeas.europa.eu/archives/delegations/georgia/documents/eu_georgia/eu_mediation_en.htm. Dostęp: 10.06.2024.
8. European Union Monitoring Mission in Georgia, "EUMM Mandate and Mission." Retrieved from https://www.eumm.eu/en/about_eumm/mandate_and_mission. Dostęp: 10.06.2024.

---

¹⁸ R. Allison, *Russia Resurgent? Moscow's Campaign to 'Coerce Georgia to Peace*, *International Affairs*, 2008, vol. 84, no. 6, pp. 1145-1171.

9. Kaczyński, L., "*Solidarity with Georgia.*" Tbilisi, Georgia. Retrieved from <https://www.president.pl/en/archive/news-archive/news-2008/statement-by-president-lech-kaczynski-in-tbilisi,369.html>. Dostęp: 10.06.2024.
10. Mankoff, J., *Russian Foreign Policy: The Return of Great Power Politics*. Rowman & Littlefield Publishers. 2012.
11. Merkel, A., "*Chancellor Merkel's Statement on the Russia-Georgia Conflict.*" Bundeskanzlerin.de. Retrieved from <https://www.bundeskanzlerin.de/bkin-en/news/chancellor-merkel-comments-on-the-georgia-conflict-677456>. Dostęp: 10.06.2024.
12. Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China, "*China's Statement on the Georgia-Russia Conflict.*" Retrieved from https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/topics_665678/kqbbd/lghd/t581016.shtml. Dostęp: 10.06.2024.
13. Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Poland, "*Poland's Response to the Russia-Georgia Conflict.*" Retrieved from <https://www.gov.pl/web/diplomacy/georgia>. Dostęp: 10.06.2024.
14. NATO, "*NATO's Response to the Russia-Georgia Conflict.*" *NATO.int*. Retrieved from https://www.nato.int/cps/en/natolive/news_56763.htm. Dostęp: 10.06.2024.
15. Rice, C., "*Secretary Rice Visits Tbilisi, Georgia.*" *U.S. Department of State*. Retrieved from <https://2001-2009.state.gov/secretary/rm/2008/08/107688.htm>. Dostęp: 10.06.2024.
16. Sakwa, R., *Frontline Ukraine: Crisis in the Borderlands*. I.B. Tauris.
17. Toal, G., *Near Abroad: Putin, the West and the Contest over Ukraine and the Caucasus*. Oxford University Press.
18. U.S. Department of Defense, "DoD Delivers Humanitarian Aid to Georgia." *Defense.gov*. Retrieved from <https://www.defense.gov/Newsroom/News/Article/Article/604251/dod-delivers-humanitarian-aid-to-georgia/>. Dostęp: 10.06.2024.

